

עין משפט גור מוצה

חוקת הכתים פרק שלישי בבא בתרא

מסורת הש"ס

(א) לעיל דף לא, ופ"ג.
(ב) ר"ח ג' (א) נחמיה.
(ג) ר"ח ג' (א) נחמיה.
(ד) ר"ח ג' (א) נחמיה.

גליון הש"ס

בבא בתרא פ"ג
לפ"ק. עין ג' דף כ' פ"ג.
תוס' ד"ה וזה: תוס' ד"ה
וזהבא: כ"ו ונפ"א ב"ד
המחזיק: עין ג' דף כ'
פ"ג: כ"ב ד"ה חסיד:

הגהות הב"ח

(א) נ"ב: א' ע"י א"ר שטר.
כ"ב: ויחזיק ל"ה נחמיה.
(ב) שם א"ר: ק"א נחמיה.
(ג) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ד) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ה) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ו) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(י) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יא) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יב) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יג) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יד) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(טו) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(טז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(יט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כ) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כא) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כב) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כג) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כד) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כה) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כו) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(כט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(ל) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לא) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לב) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לג) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לד) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לה) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לו) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לס) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסא) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסב) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסג) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסד) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסה) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסו) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסז) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסח) שם א"ר: ד"ה ל"ה.
(לסט) שם א"ר: ד"ה ל"ה.

אמר ל"ה שטר ויפ"א כ"א. השטר מו"ק וגם שני חוקה לא החזיק:
נחמיה. בעל השטר: לח"ש לר"ב. נחמיה של"ה (א) שמע המעורר: אין
שטר ויפ"א כ"א. פ"ג ר"ח לא שטר ויפ"א ממש אלא כמו שטר
ויפ"א של"ה נכתב על מידה זו ומ"א יורה שטר א"ר דהא בטל

מיהו א"י לא דאורי' בטעמיה דמוע
דשטר ויפ"א הוא לאו כל כמינה
שהרי העדים מכירים חתימת ידיהם
ומשום הכי אמר רבנא מה לו לשקר
ולומר שטר מעליה היה לי ואירכס
לימא האי שטר לאו ויפ"א הוא דאי
היה בעי לקימיה מקיים ליה. א"י
איכא לפירושי ויפ"א שטר מו"ק ממש
שו"ק חתימת העדים יפה וטועים
העדים כסגוריה חתימת ידיהם היא
ומקיימים את השטר והלכך מ"א
לקיים את השטר ולומר שטר מעליה
הוא. א"י מ"א לקיימו צעדים שקיים
שחממו לו. ורש"ן ע"ק: לח"ש ל"ה
לר"ב. גרסין. דרבה מלך מקמי דרב
יוסף דלאמרין שטר מו"ק דרבה
דף (סד). והיה רב יוסף חבירו מקשה
לו: אמאי קא סמכת אהאי שטר.
דא שני חוקה ליכא והאי שטר
חספא בעלמא הוא (א) וכיון דלאורי
אורי. ולא דמי לשאר מה לו לשקר
בגמרא שמי טענות יכולות להיות
אמת אומה שהוא טוען ואומה שהוא
א"י יכול לטעון ולא טען דלאמר: מינו
אבל הכא דמי למה לו לשקר במקום
עדים שהרי כל כמו וזוהי בקרקע
זו על ידי האי שטר הוא והאיך נאמר
מה לו לשקר שטר זה א"י בעי אמר
שטר מעליה הוא ולא וזהו מורה
שהשטר פסול והודאת בעל דין כמאה
עדים ו' ואילו בלא שני עדים שאמר
שהוא פסול ליכא מו מה לו לשקר:
הא לי מאה וזו כו'. כפולגתא דלעיל
ובאזכור הטעמים: הלכא כווסיה
דרבנא. באזכור דין ראשון
לעיל מספקא ליה לרב ארי' כה
א"י טעם של מי שמעיה מורה
יומר הלכך פוסק בראשון כרבה
דאמרין מה לו לשקר ויעמוד על
מקומו דכיון דלא אחזירו טעמיהם
של רב ורב יוסף המו"ל מחזירו

עליו הראיה. וגבי זוזי שהלוח מחזיק ולא בעל השטר אמרין יבא
בעל השטר ראה ויטול דהיכא דקיימא ארעא מיקום ולא נזיל
מספק וכן זוזי היכא דקיימי ליקום וכן הלכה. וא"ע דפסקין הלכה
כרב יוסף בשדה עני ומחלה (לקמן דף קד): מכלל דבבלי גמרא
הלכה כרבה ולא כרב יוסף והכא פסקין הלכה כרב יוסף לא קשיא
דאם כהן פלוגתא נמי פסקין כרבה: דפרעתי למלוה עילוך. כגון
שטר שטר. שטר שהיה לו למלוה עליו והחזירו לי לפי שפרעתי
לוא לערב וכי לא פרעתיך בתמיה: לאו הדרס ושקליננה מינאי.
וכמי שלא פרעתי דמי וזה לא הורה לו כה"ג מאי. דלא דמי כל כך לשטר מלוה דלעיל דפסקין כרב יוסף דהתם מודה היה בעל
השטר שטר אחר היה לו ונאכד ולקח את זה להיות בידו לזכות ואותו מו"ק הוא ממש דלא נכתב על מלוה (א) זה הלכך הפסיד דהיכא
דקיימי זוזי מיקום אכל הכא לא היה לערב שטר אחר מעולם כי אם זה והלכך א"ע דפרעניהו כיון דהדר שקליננה כאלו לא פרעניהו דמי
והייב לפרעו או דלמא מ"מ מודה הוא שפרעו וקיימא לן שטר שטר זה חזר וזוהי כו שכבר נמחל שעבדו והאי שטר חספא
בעלמא הוא: שלא ליה אביי והא א"ס הוא דאמר הלכא כווסיה דרב יוסף כווי. שמעיה מהכא דשטר ויפ"א דארי' כה רבה ורב יוסף
לא ויפ"א ממש דהוא שקר וכי י"ק וכתב כה"ג לדברי הכל ואפי' לרבה פסול הוא אלא כה"ג כגון שטר פרוע שנמחל שעבדו או כגון
שטר אומה של נותן ליכתב וכיוצא בהן פלגי רב ורב יוסף ואפי' משוה ליה להאי שטר כשטר דארי' כה רבה ורב יוסף ואמר כיון
דמורה הערב (א) דפרע אלא הדר ושקליננה להנהו זוזי א"ע ששטר ביד הערב לא מחייבין ללוה לשלומי כ"י פ"ג ר"ח. ולי נראה דה"ה
ל"יפ"א ממש. וקפסקין גמרא ואולי: וס"מ. דאמרין היכא דקיימי זוזי מיקום ולא מחייבין ליה לפרעו לערב היכא דטעין ערב כדאמר לעיל
דאמר פרעניהו אכל הדר ופרעניהו מנאי דערב גופיה מודה שהשטר שבידו נמחל שעבדו: אבל. אי טעין ערב א"י החזרתי לך אומה מעות
עלמן משום דהוה שפי נשוק לזרתן ולא היו יולאין בהוצאה כמו השק מטבט של חבירו (כ"ג דף קסא). וסומק. האריס נחשטן יותר מדאי
נמא שערין לא פרע: אכתי איתיה לשעבודא דשטר. וכאלו טעין לא פרעתי דמי: (א) שרשום נפיק עליה קלא דאכיל ארעא
דיסמי. כדמפרש לקמיה דנחשטן היתה אלו עד עכשיו שכלו שני משכנתא והלכך נפק עליה קול של עדות אמת דמהשתא אכיל ארעא דיתמי:
משכנתא. נבאי מאכנתו הוה. כדמשכנתא דסורא דתמי הכי כמשל שני א"י מופק ארעא דא בלא כסף (לקמן לה): ובימי אברהם אכלתיה שני חוקה:
זוזי

אמאי קא סמכת אהאי שטר האי שטר חספא בעלמא הוא.
חתימה דליתמיה דמינו דאי בעי אמר שטר מעליה הוא
ומיך ר"י כ"י מדברי דלא אמר' מינו להוציא ממון (א) ומה שהוא
מוחק בקרקע אינו כלום דקרקע בחזקת בעליה קיימא כיון שאין לו
שטר ולא חוקה אלא בדברים בעלמא
שומר שטר מעליה היה לי ואירכס
ולא אמר' מינו אלא להחזיק ממון
שיכול לפרעו עלמו ע"י מינו אי נמי
א"ס י"ה לו שטר או חוקה זה בלא
לפסול דאיתו או זה יכול לקיימו ע"י
מינו כמו קמי דידי וזנה מיך מינו
דאי בעי אמר מיך וזניה ואכלתיה
שני חוקה ואין נראה לר"י מדלא
מפרש טעמא הכי בהדיא משמע
ללא משום הכי הוא וגראה לר"י
דטעמא דרב יוסף דלא אמר' מינו
הכא כיון דלית ליה הכא מינו א"כ
שק חמלה שהולך לשקר חמלה ולומר
והא שטר א"י משום הכי לא אמר'
הכא מינו משום דהוה חזר וטוען
דמעיקרא טען והא שטר ועתה חזר
בו ומודה דחספא בעלמא הוא אלא
שטר מעליה היה לי (א):

והלכא כווי. דרבה בארעא.
רבי שמואל פירש
דמספקא ליה כמאן הלכתא וזרין
לדמוק ופרש ולחלק בין ספיקא דמרי
ותרי לספיקא דדינא דהא דלא אוקמה
בחזקת מרי קאמ' כמו כנסכי דבר
שטיא דאמר' (בכזות דף כ). אוקי
מרי כהדי מרי ואוקי נכסי בחזקת כר
שטיא התם הוה מרי ותרי כמאן
דליננה דמי ואוקמי ארעא בחזקת
מרי קאמ' אכל הכא דמספקא לן דינא
כמאן התם לא שייך כולי האי למימר
אוקמה לחזקת מרי קאמ' ונזילא מיד
המוחק ודמק' הוא ועוד דהלכתא
משמע לגמרי פוסק כרבה ולא
מספק אפי' עבד כרב יוסף בדיעבד
לא עבד וגראה לר"י דהיינו טעמא
דהלכתא כרבה כרבה וכרב יוסף
כווי משום דאמר' מינו לאוקמי
ממונה וא"י לן לאוקמי ארעא בחזקת
מרי דקיימא השתא ובהכח (כמזות)
דף פה. וס"מ דאמר מינו דיכיל למימר
לא היו בדברים מעולם וכלי למימר
דמינו להוציא לא אמרין שאני התם דהיכא שטר:

נפק עליה קלא דא אביי ארעא דיתמי. פירוש י"א הקול שהוא
של יתומים אכל אין לפרש דלא הקול דמתחלה היה של אביהם
אכל עכשיו לא היו יודעין דא"כ היה מ"א למימר לקומה היא ביד:

ערב קבלן א"י כגון שאמר המלוה בשעת ההוצאה ממי שארצה אפרע: והא שטר. שטר שהיה לו למלוה עליו והחזירו לי לפי שפרעתי
חזרו והרי אהם משועבד לי בשטר זה כמו שהיית משועבד לו: אמר. לוא לערב וכי לא פרעתיך בתמיה: לאו הדרס ושקליננה מינאי.
וכמי שלא פרעתי דמי וזה לא הורה לו כה"ג מאי. דלא דמי כל כך לשטר מלוה דלעיל דפסקין כרב יוסף דהתם מודה היה בעל
השטר שטר אחר היה לו ונאכד ולקח את זה להיות בידו לזכות ואותו מו"ק הוא ממש דלא נכתב על מלוה (א) זה הלכך הפסיד דהיכא
דקיימי זוזי מיקום אכל הכא לא היה לערב שטר אחר מעולם כי אם זה והלכך א"ע דפרעניהו כיון דהדר שקליננה כאלו לא פרעניהו דמי
והייב לפרעו או דלמא מ"מ מודה הוא שפרעו וקיימא לן שטר שטר זה חזר וזוהי כו שכבר נמחל שעבדו והאי שטר חספא
בעלמא הוא: שלא ליה אביי והא א"ס הוא דאמר הלכא כווסיה דרב יוסף כווי. שמעיה מהכא דשטר ויפ"א דארי' כה רבה ורב יוסף
לא ויפ"א ממש דהוא שקר וכי י"ק וכתב כה"ג לדברי הכל ואפי' לרבה פסול הוא אלא כה"ג כגון שטר פרוע שנמחל שעבדו או כגון
שטר אומה של נותן ליכתב וכיוצא בהן פלגי רב ורב יוסף ואפי' משוה ליה להאי שטר כשטר דארי' כה רבה ורב יוסף ואמר כיון
דמורה הערב (א) דפרע אלא הדר ושקליננה להנהו זוזי א"ע ששטר ביד הערב לא מחייבין ללוה לשלומי כ"י פ"ג ר"ח. ולי נראה דה"ה
ל"יפ"א ממש. וקפסקין גמרא ואולי: וס"מ. דאמרין היכא דקיימי זוזי מיקום ולא מחייבין ליה לפרעו לערב היכא דטעין ערב כדאמר לעיל
דאמר פרעניהו אכל הדר ופרעניהו מנאי דערב גופיה מודה שהשטר שבידו נמחל שעבדו: אבל. אי טעין ערב א"י החזרתי לך אומה מעות
עלמן משום דהוה שפי נשוק לזרתן ולא היו יולאין בהוצאה כמו השק מטבט של חבירו (כ"ג דף קסא). וסומק. האריס נחשטן יותר מדאי
נמא שערין לא פרע: אכתי איתיה לשעבודא דשטר. וכאלו טעין לא פרעתי דמי: (א) שרשום נפיק עליה קלא דאכיל ארעא
דיסמי. כדמפרש לקמיה דנחשטן היתה אלו עד עכשיו שכלו שני משכנתא והלכך נפק עליה קול של עדות אמת דמהשתא אכיל ארעא דיתמי:
משכנתא. נבאי מאכנתו הוה. כדמשכנתא דסורא דתמי הכי כמשל שני א"י מופק ארעא דא בלא כסף (לקמן לה): ובימי אברהם אכלתיה שני חוקה:
זוזי

